

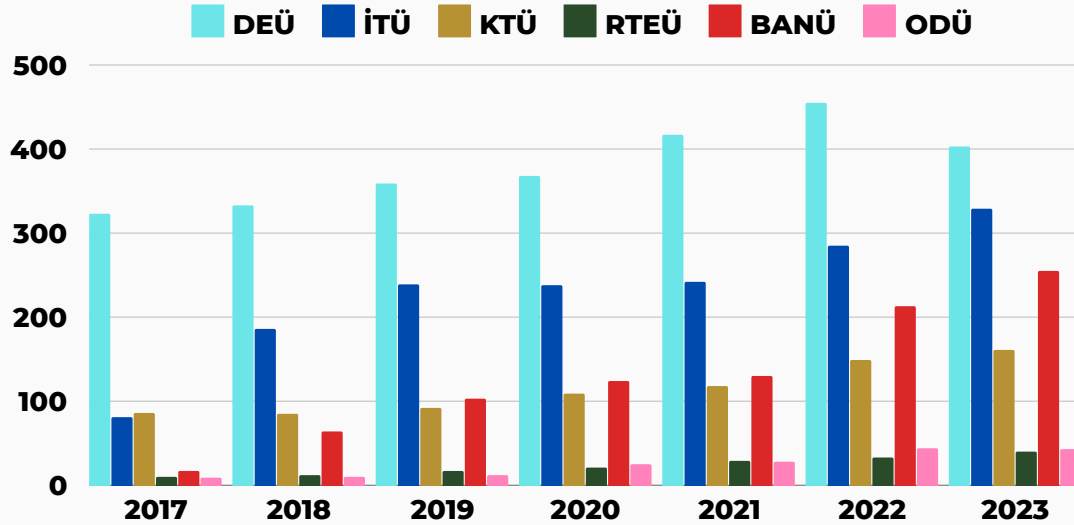
Şekil 1

Dünya Geneli Kadın Mürettebat Oranı

Dünya Geneline Durum

- Kadınlar, denizcilik sektöründeki toplam iş gücünün %29'unu, denizcilik mürettebatının ise sadece %2'sini oluşturmaktadır.
- 2022'de dünya genelinde 1,89 milyon denizciden yalnızca 37.800'ü kadındı.
- Avrupa'da denizcilik eğitimi alan kadın oranı 2023'te %15'e ulaştı.

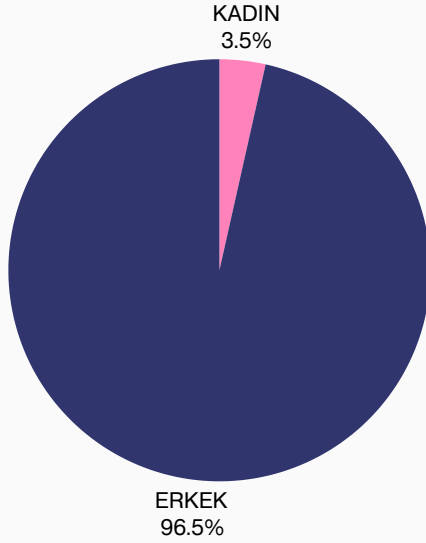

Şekil 2
Çeşitli Denizcilik Fakültelerinde
Kadın Öğrenci Sayıları

Türkiye’de Kadın Denizciler

- Türkiye’de kadın denizcilerin oranı %5 olup, 1980’lerden itibaren artış göstermiştir.
- 2020’de Türkiye’de denizcilik fakültelerindeki kadın öğrenci oranı %9,7 olarak kaydedildi.

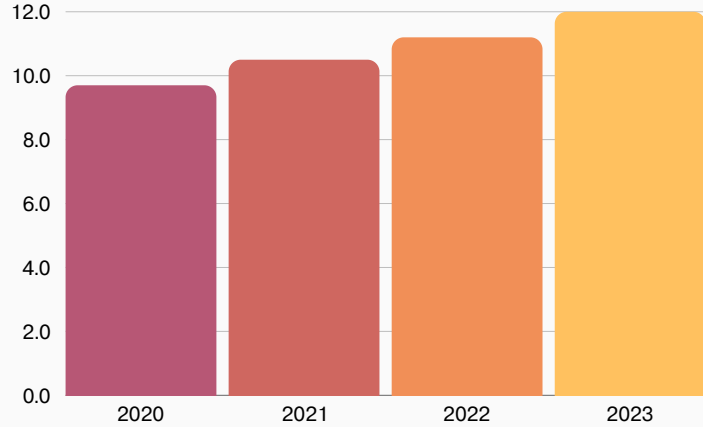
Şekil 3

Türkiye'de Eğitim Alan
Kadın Denizci Oranı

Türkiye'de Kadın Denizci Oranı:

- Türkiye'de denizcilik sektöründe çalışan kadınların oranı %3,5 civarındadır. Bu oran, küresel ortalamanın üzerindedir. 2022 yılı itibarıyla Türkiye'deki kadın denizci sayısının (mürettebat) 1.000 civarında olduğu tahmin edilmektedir. . Bu oran, küresel ortalamanın (%2) üzerindedir.

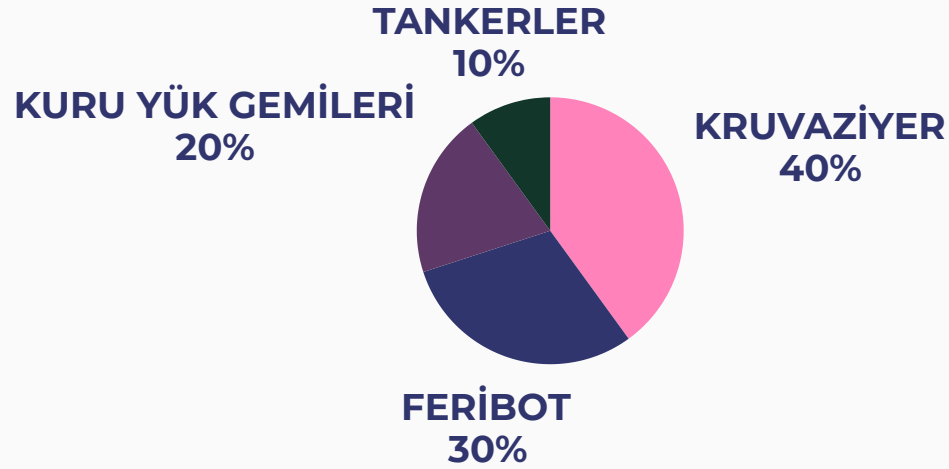
Şekil 4

Yıllara Göre Türkiye’de Eğitim Alan Kadın Denizci Oranı

Türkiye'de Denizcilik Fakültelerinde Kadın Öğrenci Oranları (2020-2023) :

- Türkiye'de denizcilik fakültelerinde okuyan kadın öğrencilerin oranı 2020 yılında %9,7 iken, 2023 yılında bu oran %12'ye yaklaşmıştır. İTÜ Denizcilik Fakültesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Bandırma Onyedinci Eylül Üniversitesi gibi kurumlarda kadın öğrenci sayısı son yıllarda önemli ölçüde artmıştır. 2024 yılında yükseköğretime kayıtlı öğrenci sayısında kadınların oranı %51,7'ye yükselmiştir.

Şekil 5

Dünyada En Çok Tercih Edilen Çalışma Alanları

Dünyada Denizcilerin İstihdam Durumu

- Denizcilik sektöründe kadınların istihdamı her geçen yıl artmaktadır. Kadın denizciler, yalnızca gemilerde değil; liman işletmeciliği, gemi acenteliği, tersaneler ve deniz turizmi gibi alanlarda da önemli roller üstlenmektedir.

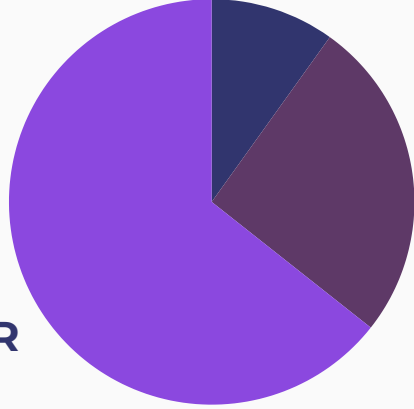

Türkiye'de İstihdam Durumu

- Türkiye'de denizcilik sektöründe kadınların istihdam oranı, son yıllarda gözle görülür bir artış göstermektedir. Özellikle denizcilik fakültelerinde okuyan kadın öğrenci sayısının artmasıyla birlikte, sektördeki kadın denizci sayısı da yükselişe geçmiştir. **2022 yılı itibarıyla** Türkiye'deki kadın denizci sayısının **1.000 civarında** olduğu tahmin edilmektedir. Kadın denizciler, ağırlıklı olarak **konteyner gemileri (%64,4), kuru yük gemileri (%25,7) ve tankerlerde (%9,9)** çalışmaktadır. Bununla birlikte, kadınlar sadece gemilerde değil, **liman işletmeciliği, gemi acenteliği, deniz sigortacılığı ve lojistik yönetimi** gibi alanlarda da önemli roller üstlenmektedir.

TANKER
9.9%

KONTEYNER
64.4%

KURU YÜK GEMİLERİ
25.7%

Şekil 6

Türkiye'de En Çok Tercih Edilen Çalışma Alanları

Türkiye'de İstihdam Durumu

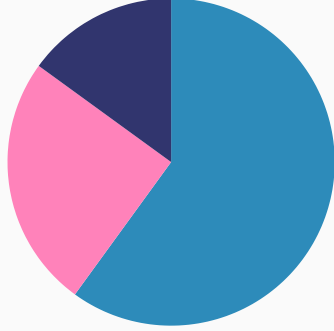
- Türkiye'de kadın denizcilerin oranı %3,5 civarında olup, bu oran küresel ortalamanın üzerindedir. Ancak, sektördeki cinsiyet eşitsizliğinin tamamen ortadan kaldırılması için daha fazla çaba gösterilmesi gerekmektedir.

YAKIN AKRABA

15%

ANNE
25%

BAĞLANTISI OLMAYAN
60%

Eğitim ve Aile Geçmişi

- Kadın denizcilerin %25'inin annesi ve %15'inin diğer aile bireyleri denizcilik mesleğinde yer almıştır.

Şekil 7

Kadın Denizcilerin Meslek Seçiminde Etkilendiği Kişiler

DARGEB Derneği

www.dargeb.com

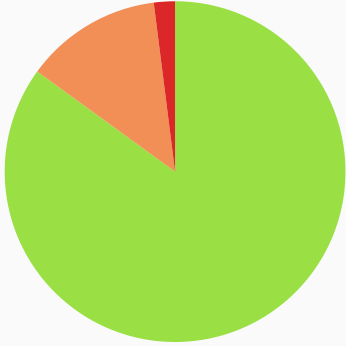

@dargeb_

ORTA DÜZEY

13%

2% YETERSİZ

TATMIN EDİCİ
85%

Şekil 8

Kazanç memnuniyeti

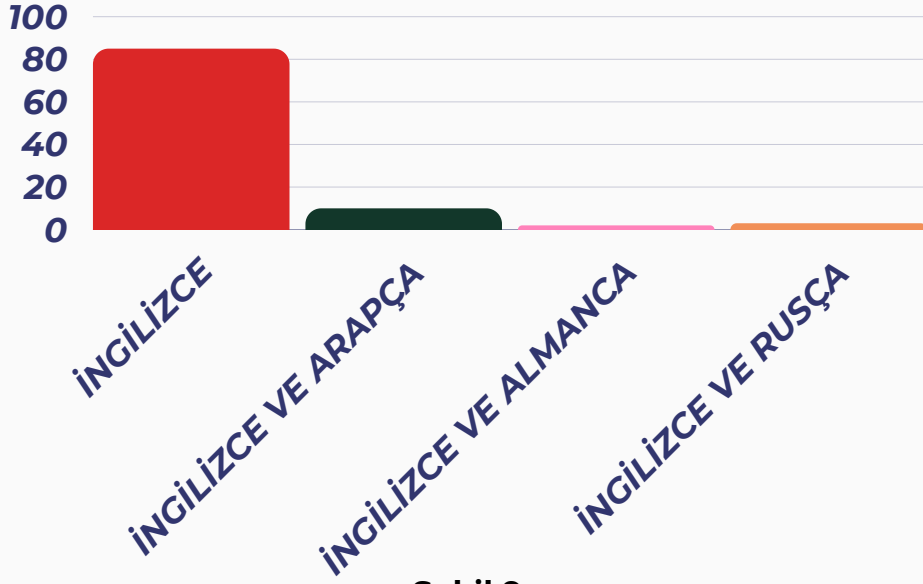
85%'i gelirlerini tatmin edici bulurken, %13'ü orta düzeyde, %2'si ise tatmin edici bulmaktadır. Kadın denizciler ağırlıklı olarak 27-33 yaş aralığındadır.

Dil Becerisi ve Tercih Edilen Diller

- Türkiye'deki kadın denizciler, denizcilik sektörünün küresel yapısı gereği **yabancı dil bilgisine** büyük önem vermektedir. Yapılan araştırmalara göre, kadın denizcilerin **%88'i İngilizce** bilmekte olup, bu dil sektörde en yaygın kullanılan dil olarak öne çıkmaktadır. Bunun yanı sıra, kadın denizcilerin **%10'u İngilizce ve Arapça**, **%2'si ise İngilizce ve Rusça** bilmektedir. İngilizce, denizcilik sektöründe iletişim, belge yönetimi ve uluslararası operasyonlar için vazgeçilmez bir araçtır.

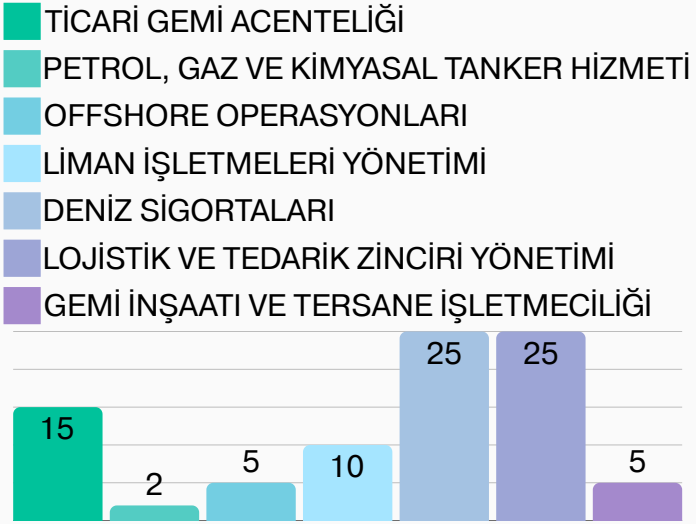
Şekil 9

Kadın Denizcilerin Dil Becerisi
ve Tercih Edilen Diller

Dil Becerisi ve Tercih Edilen Diller

- Kadın denizciler, özellikle uluslararası seferlerde ve liman operasyonlarında bu dil becerilerini aktif olarak kullanmaktadır. Ayrıca, dil bilgisi seviyeleri incelendiğinde, kadın denizcilerin %58'i İngilizceyi 'çok iyi', %42'si ise 'iyi' düzeyde bildiğini belirtmiştir. Bu dil becerileri, kadın denizcilerin sektördeki **başarısını artırmakta** ve kariyerlerinde ilerlemelerine katkı sağlamaktadır.

Şekil 10

Kadın Denizcilerin Görev Aldığı alanlar yüzdeleri dağılım (%)

Not: Bu oranlar, kadın denizcilerin görev aldığı tüm alanları kapsamamaktadır. Toplam oran %87 olup, geri kalan %13 diğer alanlarda çalışan kadın denizcileri temsil etmektedir.

Kadın Denizcilerin Görev Aldığı Alanlar

Kadınlar, denizcilik sektöründe yalnızca gemi adamı olarak değil, farklı alanlarda da kendilerini göstermeye başlamıştır. Çeşitli pozisyonlarda görev alabilecekleri başlıca alanlar:

- ticari gemi acenteliği (%15),
- petrol, gaz ve kimya tanker hizmetleri (%2),
- offshore operasyonları (%5),
- liman işletmeleri yönetimi (%10),
- deniz sigortacılığı (%25),
- lojistik ve tedarik zinciri yönetimi (%25) ve
- gemi inşaatı ve tersane işletmeciliği (%5) bulunmaktadır.

Denizcilik sektöründe kadınların yer aldığı alanlar her geçen yıl genişlemekte, cinsiyet eşitliğine dayalı bir mesleki gelişim ivme kazanmaktadır.

Kadın Denizcileri Destekleyen Uluslararası Projeler ve İnisyatifler

- IMO'nun Kadın Denizcileri Destekleme Programları:

IMO, 2019 yılında "Denizci Kadınların Sektördeki Farkındalığının Artırılması" temasını benimsemiştir.

Uluslararası Denizci Kadınlar Günü (18 Mayıs), kadın denizcilerin sektördeki varlığını kutlamak ve farkındalık yaratmak amacıyla ilan edilmiştir.

- Kadın Denizcilere Yönelik Burslar:

2018-2023 yılları arasında kadın denizcilere sağlanan burs desteği **%38** oranında artırılmıştır.

Filipinler, Hindistan ve Güney Afrika gibi ülkelerde kadın denizcilere yönelik burs programları yaygınlaşmaktadır.

Kadın Denizcileri Destekleyen Uluslararası Projeler ve İnisyatifler

- Kadın Rol Modellerin Artırılması:

IMO tarafından desteklenen projeler kapsamında, **18 farklı ülkede** kadın denizcilerin hikayeleri paylaşılmaktadır. Bu projeler, kadınların denizcilik sektörüne ilgisini artırmayı hedeflemektedir.

Kadın Denizciliğinin Artmasını Sağlayan Faktörler

- **2010'da** dünya genelinde denizcilik eğitimi alan kadın oranı **%8 iken, 2023'te %17'ye çıktı.**
- IMO ve diğer kuruluşlar, kadınları destekleyen projeler yürütmektedir.
- **2021** itibarıyla kadınlara yönelik denizcilik **bursları %40 arttı.**
- **Teknolojik gelişmelerle fiziksel güce dayalı işler azalırken, kadın istihdamında %6 artış oldu.**

Kaynakça

- **International Maritime Organization (IMO)**. (2023). Women in Maritime. Retrieved from <https://www.imo.org>
- **International Transport Workers' Federation (ITF)**. (2022). Women Seafarers: Global Employment Trends. Retrieved from <https://www.itfseafarers.org>
- **Istanbul Technical University (ITU) Maritime Faculty**. (2023). 2020-2023 Student Statistics. Retrieved from <https://df.itu.edu.tr>
- **Dokuz Eylül University Maritime Faculty**. (2023). 2020-2023 Student Statistics. Retrieved from <https://denizcilik.deu.edu.tr>
- **Safety4Sea**. (2022). Women in Maritime: Challenges and Opportunities. Retrieved from <https://www.safety4sea.com>
- **Turkish Statistical Institute (TÜİK)**. (2022). Employment Data in the Maritime Sector in Turkey. Retrieved from <https://www.tuik.gov.tr>
- **Yükseköğretim Kurulu (YÖK)**. (2023). YÖK Atlas: Denizcilik Fakülteleri Kadın Öğrenci Sayıları. Erişim adresi: <https://yokatlas.yok.gov.tr>
- **Deniz Haber**. (2024, Mart 8). Dünya Kadınlar Gününde Denizcilik İçin Zor İstatistikler. Deniz Haber. <https://www.denizhaber.com/dunya-kadinlar-gununde-denizcilik-icin-zor-istatistikler/102750>
- **Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı**. (2022, Mart 8). Denizciliğin Rotasını Çizen Kadınlar. WISTA Türkiye. <https://www.wistaturkiye.org/8-mart-2022-denizciligin-rotasini-cizen-kadınlar/>
- **Denizcilik Dergisi**. (2022, Temmuz 15). Ditaş'tan Kadın Denizciler Açıklaması. Denizcilik Dergisi. <https://www.denizcilikdergisi.com/denizcilik-gundem-haberleri/ditastan-kadin-denizciler-aciklamasi/>
- **Yükseköğretim Kurulu**. (2024, Mart 1). Kadınların Yükseköğretime Erişimi. YÖK Resmi Web Sitesi. <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2024/kadinlarin-yuksekogretime-erisimi.aspx>

